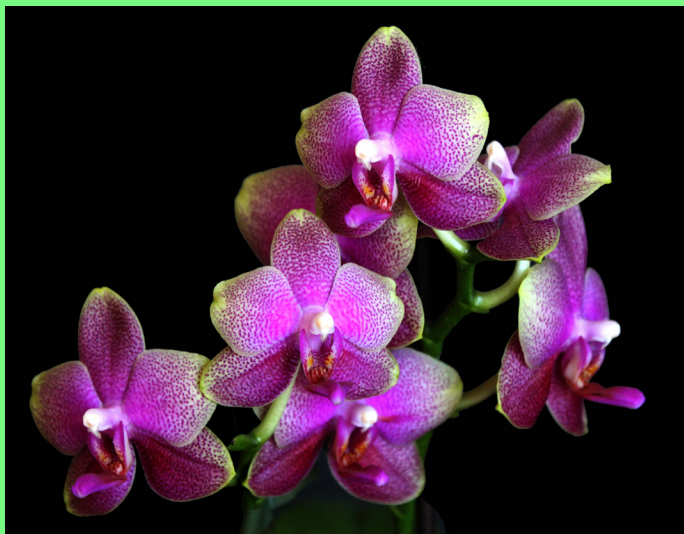

Kokias orchidėjas įsigyjame Lietuvoje?

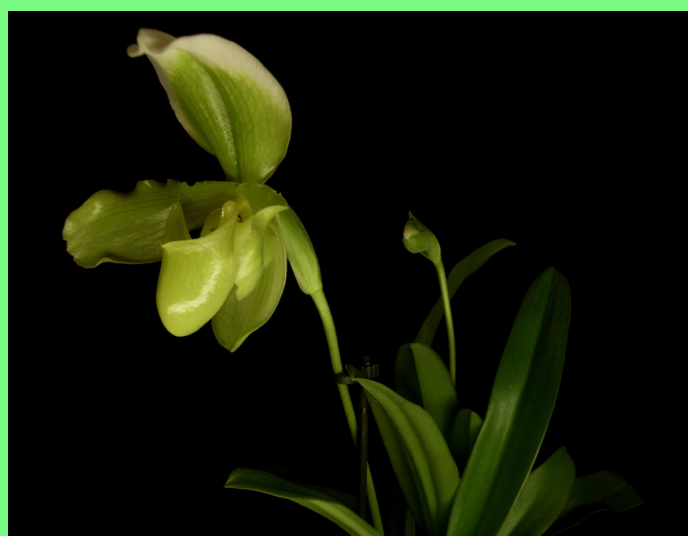
Kai diena būna ypatingai sunki, mane guodžia ir ramina auginamos orchidėjos. Žinoma, kaip ir daugumai mūsų, vien namuose esančių orchidėjų kartas nuo karto pasidaro mažokai. Todėl gana dažnai aplankau gėlių parduotuves ir didžiosiose parduotuvėse esančius gėlių skyrius. Kokias orchidėjas galima rasti Lietuvos parduotuvėse?

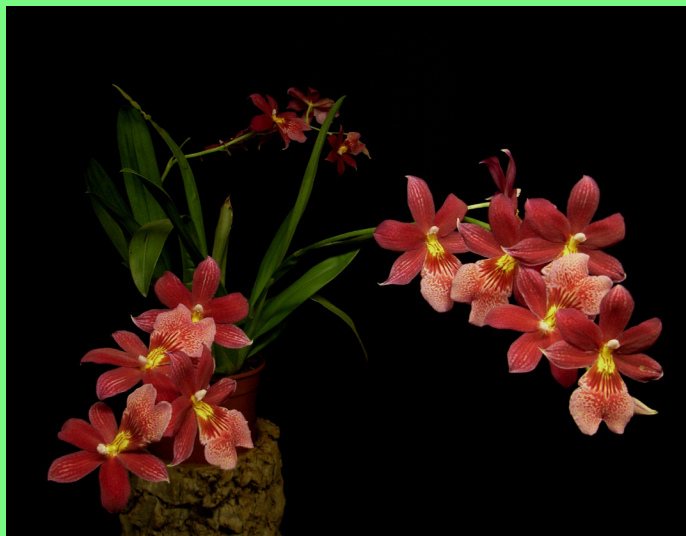
Phalaenopsis hibridas Natalija Stankaitienė

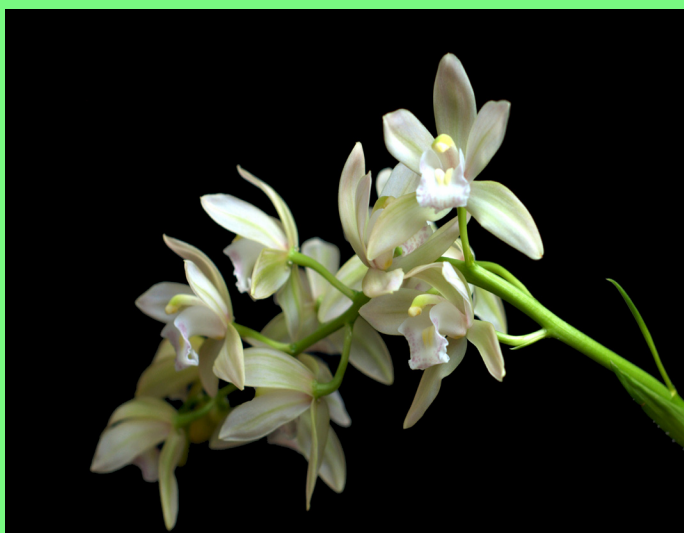
Cattleya hibridas Rūta Pivoriūnienė

Paphiopedilum hibridas Ramūnas Pileičikas

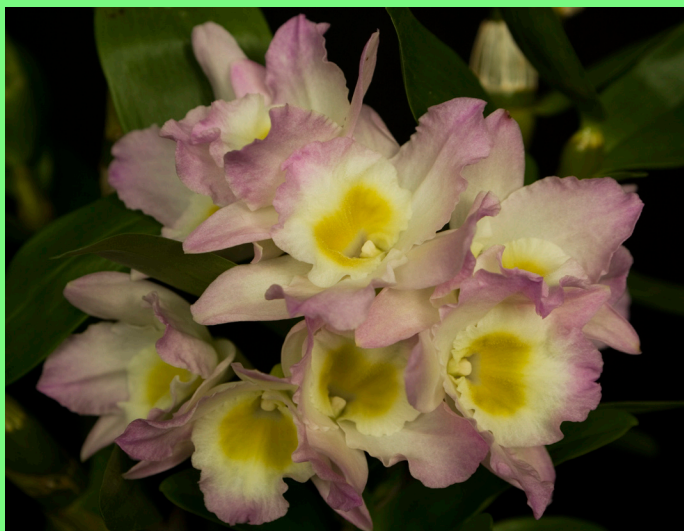
Odontoglossum hibridas Burrageara Nelly Isler Ramūnas Pileičikas

Cymbidium hibridas Irma Trečiokienė

Vanda hibridai Ramūnas Pileičikas

Dendrobium hibridas Ramūnas Pileičikas

Kaip visi puikiai žinome, didžiuosiuose prekybos centruose galima rasti milžinišką populiariausių orchidėjų hibridų pasirinkimą, dažniausiai pakankamai priimtina pasirodo ir kaina, o jei dar pataikome apsilankyti, kai orchidėjos ką tik gautos ar joms taikoma nuolaida...

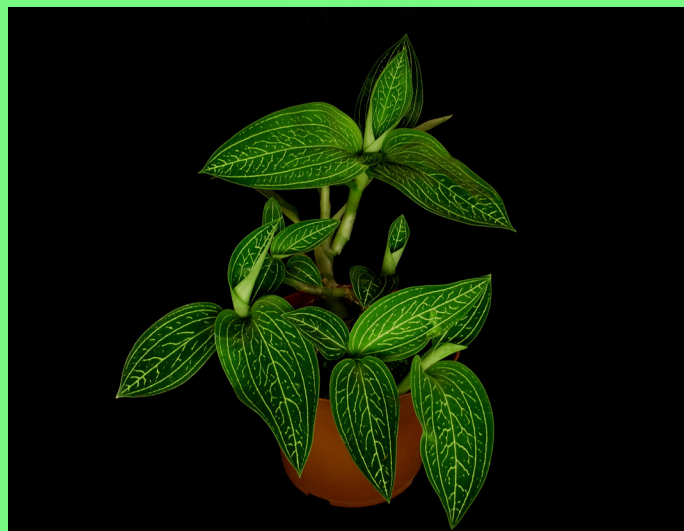
Specializuotose gėlių parduotuvėse dažniausiai būna kur kas mažesnis augalų skaičius, tikėtina rasti kiek įdomesnę egzempliorių, tačiau kainos gerokai aukštesnės.

Ypatingai atsidavę orchidėjų medžiotojai lankosi ir gėlių bazėse, kur kainos ženkliai mažesnės, orchidėjų galima rasti ką tik atvažiavusių (todėl dar visai nepavargusių nuo netinkamos priežiūros), tačiau reikėtų žinoti, kad ne visose bazėse gali pirkti mažmeniniai pirkėjai.

Niekam ne paslaptis, kaip išsirinkti sveiką orchidėją – pirmiausiai apžiūrime šaknis. Jei tai falenopsis, augalas bus pasodintas į permatomą vazonėlį, todėl šaknis galima labai gerai apžiūrėti. Sveikos šaknys – žalios (ar pilkšvos, jei substratas, kuriame augalas auga, yra sausas), „riebios“, jokių rudų intarpų, nesutrūkinėjusios (ar mažai sutrūkinėjusios). Šaknų turėtų būti pakankamai daug.

Lapai turi būti sveiki, standūs, be matomų dėmių ar bėgiojančių gyvūnėlių.

Mažiau patyrusiems augintojams nesiūlyčiau rizikuoti pirkti augalą, kuris turi vos vieną ar dvi matomas šaknis, minkštus, su-

Gražialapė orchidėja Ramūnas Pileičikas

glebusius, neaiškiai dėmėtus lapus. O patyrę augintojai gali patys apsispręsti, ar nori kelis metus vargti reanimuodami sergantį augalą.

Jei sutarėme, kad svarbu pasirinkti sveiką augalą, galime aptarti, kokiais kriterijais vadovaujamės rinkdamiesi tinkamą augalą.

Dažniausiai galime išgirsti tokius pasirinkimo kriterijus:

Tokios dar neturėjau

Tai bemaž lengviausias pasirinkimas. Dažnas iš orchidėjų augintojų spontaniškai apsisprendžia įsigyti gražų augalą, kuris žydi kitaip, nei jau esantys namuose. Tai turbūt dažniausia priežastis, kodėl ne vienuose namuose ar net nedideliuose butuose gyvena kelios dešimtys ar net šimtai įvairiaspalvių falenopsių.

Čia priskirčiau ir tuos augintojus, kurie kryptingai ieško būtent tokių žiedų, kuriuos matė pas pažįstamus ar internete. Daug džiaugsmo sukelia prekybos centre rastas ilgai ieškotas ir išsvajotas augalas. Šiek tiek kitoks pasirinkimas, kai renkamas ne skirtingai žydintis tos pačios rūšies augalas, o kai siekiama surinkti kuo įvairesnių rūšių augalų.

Pavyzdžiui, kurį laiką paauginus falenopsius, atsiranda noras įsigyti katlėją, nes tokios dar nebandžiau ir labai įdomu, ar sugebėsiu ją užauginti. Renkantis augalą pagal principą

„tokio dar neturiu“, reikėtų taip pat prisiminti, kad kai kurios orchidėjos laikui bėgant gali pasikeisti ir tapti tokiomis, kokių turima jau ne vieną.

Labiausiai norėčiau atkreipti dėmesį į mėlynai žydinčius falenopsius, kurie patraukia ne vieno akį, tačiau vis dar ne kiekvienas žino, kad tai sintetinių priedų pasekmė ir kitą kartą šis falenopsis pražys paprastais baltais žiedais.

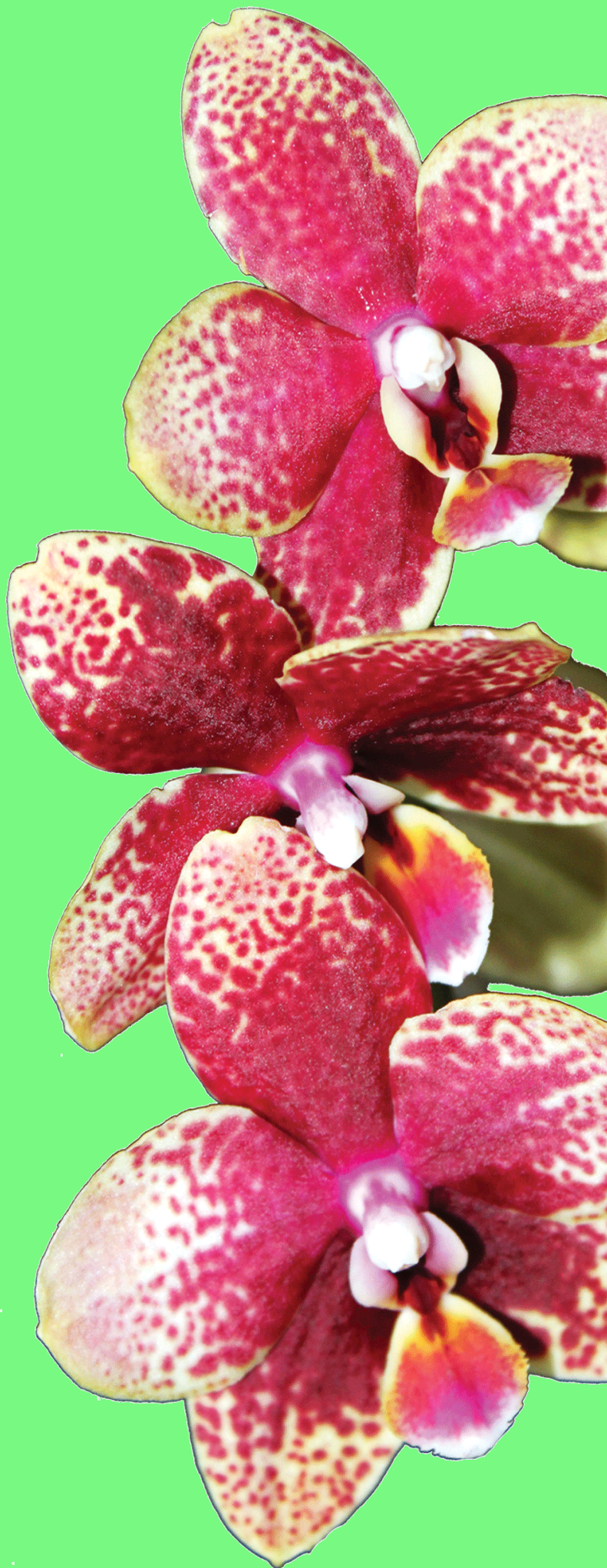
Renku būtent šios spalvos orchidėjas, nes jos tinka prie mano interjero

Gal sukelia šypsena... Tačiau negalime nesutikti, kad skoningai pasodintos gėlės mūsų interjerui suteikia papildomo žavesio ir jaukumo. Kažin, ar tokius pirkėjus pavadinčiau orchidėjų mylėtojais, tačiau, manau, kad jei pavyksta augalui parinkti sąlygas, laikui bėgant daugelis tokių žmonių pamilsta orchidėjas ir užuolaidų spalva tampa ne pagrindiniu kriterijumi renkantis augalą.

Renkuosi pagal orchidėjos dydį, nes žinau, kiek namie turiu joms vietos

Šiuo kriterijumi dažnai vadovaujasi augintojai, turintys jau nemažą kolekciją. Žinoma, įsigyjant pirmąjį falenopsį, dendrobį ar cimbidių, menkai galvoji apie tai, kad augalas didelis, nes vienam dideliame augalui dažniausiai pavyksta atrasti vietą, tačiau, kai kolekcija vis didėja, pradedi susimąstyti...

Kai auginamų orchidėjų skaičius viršija kelias dešimtis, jau retas kuris ir toliau perka falenopsius vien dėl tos priežasties, kad tokio dar neturi. Ilgai mąstant, pavyksta save įtikinti atsispirti „orchidligei“ ir nepirkti didelių augalų. Tada dažniau pradedi rinktis mini falenopsius, mini katlėjas, mažuosius liežuvių ar cimbidių atstovus. Žinoma, reikėtų nepamiršti, kad apsigauti gana lengva – įsigijus mažą žydintį augalą, po metų kitų gali paaiškėti, kad šis augalas tiesiog buvo labai jaunas ir labai sparčiai auga.

Renkuosi pagal kainą

Šis kriterijus irgi gali šiek tiek priminti visiems gerai žinomus anekdotus ar reklamas, kai kažkas būna per pigu ;-). Tačiau iš tiesų dažniausiai tokio pasirinkimo priežastis yra labai ribotos lėšos, kurias galima skirti orchidėjų pirkimui, o norisi turėti ypač daug augalų. Labai norėčiau tokiems besirenkantiems patarti – geriau jau pirkti ypač sveiką, ypač trokštamą, kad ir brangesnį augalą, nei įsigyti daug pigių (gal nukainotų ir mažiau sveikų).

Renkuosi iš gailesčio – t. y. gelbėju augalus nuo blogos priežiūros

Gailesčio kriterijus savo tarpsnį turi turbūt kiekvieno augintojo istorijoje. Kai jau šiek tiek pradedame išmanyti apie augalus ir jų priežiūrą, pamatę nustekentą ir nukainotą falenopsį, katlėją, vandą ar kurį kitą augalą, negalime atsispirti norui jį išgelbėti.

Perkame be žiedų, balansuojantį ant išgyvenimo ribos. Tada kelis mėnesius ar net metus reanimuojame, užimdami vietą ir gaišdami savo laiką, kurį galėtumėme skirti kitų svajonių įgyvendinimui. Jei pasiseka, augalas sustiprėja ir pražysta... O tada dažniausiai suprantame, kad bemaž visi atgaivinti augalai atrodo labai panašiai ir tikrai nebeteikia mums didelio džiaugsmo. Išmesti neleidžia širdis, o naujus namučius surasti ne taip jau lengva. Neatkalbinėju, jei norite gelbėti augalus, darykite tai, tik atsižvelkite į savo galimybių ri-

bas.

Renkuosi pagal tai, kokias sąlygas galiu suteikti augalams

Nei vienas iš aukščiau aprašytų rinkimosi kriterijų nėra blogas, jei tuo pačiu vadovaujamės ir šiuo. Jei einame įsigyti augalų jau žinodami, kokių sąlygų jiems reikia iš asmeninės patirties ar teorinių žinių, ir siekiame įsigyti augalus, kuriems galėsime suteikti labiausiai jiems tinkančias sąlygas, turime daugiausiai galimybių džiaugtis sveiku augalu ir jo žiedais labai ilgai.

Jei neturime ypač šviesios vietos – nepirksime katlėjų; jei negalime suteikti vėsumos žiemą – gerai pagalvosime, ar norime įsigyti dendrobus ir cimbidžius; jei gyvename namuose, kur oras labai sausas, o laisvalaikio turime labai nedaug – susimąstysime, ar pirkti vandą, kurios plikos šaknys pasiges oro drėgmės ar labai dažno mirkymo ir purškimo.

Jei į mūsų palanges didžiąją dienos dalį spigina tiesioginė saulė – į šią vietą nestatysime įsigyto falenopsio ar raibuolės. Jei turime įprotį (kurio negebame pakeisti) laistyti augalus labai retai ir gausiai – nepirksime plonašaknių liežuvių hibridų....

Gera pagalvoję, turbūt kiekvienas prisimintumėme ir daugiau pasirinkimo kriterijų. Mano nuomone, visi jie yra geri. Ypač jei domėsimes augalo poreikiais ir stengsimės juos patenkinti. Kviečiu jungtis prie Lietuvos orchidėjininkų draugijos puslapio ir forumo, ieškoti Jus dominančios informacijos, užduoti klausimus ir gauti atsakymus, dalintis savo patirtimi (www.orchids.lt/forumas/).

Rasa Jasiulevičienė

